

[Axel Christensen.]

naar man skal henholde sig til den Sikkerhed, der kan opnaas i selve den Virksomhed, som søger Laanet. En Del industrielle Virksomheder kan jo være ganske udmærkede Foretagender, saa længe der er Sving i Omsætningen, men naturligvis er der i mange Tilfælde en Risiko ved en vidtgaaende Finansiering, og jeg har altsaa ogsaa Indtryk af, at man ofte viger tilbage for en saadan Finansiering. Jeg har ikke saa sjældent hørt Udtalelser om, at det er uhyre vanskeligt for en industriel Virksomhed at opnaa Laan, og selv om ogsaa jeg har set Tilfælde, hvor jeg synes, man har været for afvisende, erkender jeg, at det er vanskeligt for udenforstaaende at bedømme Laanefondens Virksomhed paa dette Omraade. Men vi lever nu atter i en Tid, hvor der er Brug for nyt Initiativ og ny Virksomhed paa adskillige Omraader, og jeg vil derfor haabe, at de Beløb, som gennem denne Lov stilles til Raadighed til Udlaan til Industrivirksomheder, virkelig maa komme til at gøre Nytte for vanskeligt stillede Foretagender og ogsaa i visse Tilfælde maa kunne bidrage til at øge en ny Gren til en bestaaende Virksomhed. Man maa dog selvfølgelig være klar over, at man ikke kan føle sig sikker paa, at alle de Dispositioner, der foretages og maa foretages inden for industrielle Virksomheder i en vanskelig og omskiftende Tid, altid kan give Fortjeneste. Naar man vil støtte vanskeligt stillede industrielle Virksomheder i den Tid, der nu kommer, kan man altsaa ikke se bort fra, at det i givne Situationer vil kunne bringe et Tab, for ingen ved, hvordan Produktionen ligger her i Landet blot om et halvt Aar. Derfor er det vanskeligt at disponere over for Ansøgere om disse Laan, men jeg vil dog haabe, at man vil administrere denne Del af Udlaanvirksomheden med en vis Ligevægt i Sindet over for Udsigterne for den kommende Tids Udvikling.

Noget anderledes stiller det sig med Hensyn til at yde Haandværksvirksomheder en finansiel Støtte. Man kan her betydeligt lettere blive klar over, om den paagældende Virksomhed arbejder paa et sundt Grundlag eller ikke, og man kan lettere skønne over, hvorvidt og i hvor stort Omfang der bør ydes Støtte til de enkelte Virksomheder.

Jeg vil allerførst i denne Forbindelse udtrykke min Tilfredshed med, at Lovforslaget indeholder de samme Bestemmelser, som blev gennemført i 1939, og som gik ud paa, at der blev stillet større Beløb til Raadighed, og at man foruden at anvende Beløbene til Fremme af yderligere Beskæftigelse ogsaa kan anvende dem til Sanering

af Gældsforhold, til Omdannelse og Udvidelse af Virksomhedens Bygninger og til Anskaffelse af Maskiner og Værktøjer. Der er imidlertid ogsaa rigelig Anledning til at yde Støtte baade til adskillige Haandværkere, som driver egentligt Haandværk, og til mange, der sideordnet dermed driver en lille Industri, navnlig fordi den almindelige Finansiering ligger saa ugunstigt, som det desværre er Tilfældet. Derfor kan man fra Haandværkets Side kun være tilfreds med, at der atter stilles 4 Mill. Kr. til Raadighed.

Forholdet er jo det, at de fleste Haandværkere er saadan stillede, at den Egenkapital, de selv er i Besiddelse af, naar de starter, som oftest maa anvendes ved Købet eller Opførelsen af den Ejendom, hvori de skal drive deres Virksomhed, og det er jo endda ret almindeligt, at de bliver spændt meget haardt for med Hensyn til kort Afdragstid for de Laan, der bliver optaget ved Starten eller Overtagelsen. Det er desværre saadan, at man mange Steder — jeg kan sige de allerfleste Steder — stiller sig saaledes fra Bankernes og Sparekassernes Side, at naar der er optaget en almindelig 1ste Prioritet, saa forlanger man, at et Bank- eller Sparekasselaan, som stiftes med 2den Prioritet, skal afdrages paa 10 Aar, selv om der ogsaa stilles Kaution, og Renterne for disse Laan er ofte baade 6 og 7 pCt., naar det hele skal regnes med.

Det siger derfor sig selv, at naar Finansieringen af en Haandværksvirksomhed hviler paa et saadant Grundlag — og det kan man vist godt sige er Regelen —, er det meget paakrævet, at man gennem denne Lov aabner Adgang til, at der kan ydes et Driftslaan til en rimelig Rente til dem, som ikke er saa gunstigt stillede, at de selv paa anden Maade kan skaffe sig Kapital. Naar hertil yderligere kan føjes, at der til mange Haandværksforretningers Start hører et ret stort og kostbart Udstyr af Maskiner og Værktøj, og at Haandværkerne derudover ganske nødvendigt maa være i Besiddelse af en Driftskapital, saa har man hermed nogenlunde Baggrunden for, at det er nødvendigt med den Finansiering, her er Tale om.

De Midler, der gennem denne Lov stilles til Raadighed, er der rigelig Brug for, og der findes Masser af Haandværksvirksomheder, hvor et Driftslaan er paakrævet for derved at sætte mere Fart i Omsætningen, i mange Tilfælde ogsaa for at komme bort fra en i vanskelige Tider stiftet løs Forretningsgæld, endelig ogsaa